

EFFEKTIVARE BRANDUTREDNINGAR KAN SPARA SAMHÄLLET BÅDE LIV OCH PENGAR.

- Intervjustudie gällande aspekter, brister och verktyg kopplat till brandutredningar i kommunal räddningstjänst

Varje år inträffar bränder runtom i samhället till en beräknad kostnad av motsvarande sju miljarder kronor. Genom att utreda bränder och ta tillvara på erfarenheter på ett bättre sätt än vad som görs idag, skulle fler bränder kunna förebyggas och samhällets kostnader kunna reduceras.

Det ingår i den kommunala räddningstjänstens uppdrag att utreda insatser som de är involverade i, vilket innebär att utredningar av bränder redan görs inom räddningstjänsten. Det har visat sig, efter ett par utvärderingar, att utredningarna och erfarenhetsåterföringen inte fungerar på det sätt som var tänkt när brandutredningar blev en lagstadgad uppgift för kommunerna. Med detta som bakgrund genomfördes ett examensarbete med syftet att identifiera vilka behov och brister som den kommunala räddningstjänsten och *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* (MSB) upplever inom området.

Resultatet från arbetet visar på flertalet brister som är värda att adressera. Ett stort problem är att den rådande resursbrist som även återfinns inom många andra delar av den offentliga verksamheten. Resursbristen får till följd att de utredningar som görs inte kan bearbetas på ett tillfredställande sätt, varken lokalt eller nationellt, och många erfarenheter och lärdomar förloras. En annan brist som identifierats är att det saknas nationella riktlinjer för hur utredningar av bränder ska genomföras, vilket får till följd att alla kommunala räddningstjänster i landet arbetar på olika sätt när de gör sina utredningar. Bristen på riktlinjer kan till viss del förklaras av det kommunala självstyret som gör att MSB inte kan utfärda riktlinjer, men effekten av att det saknas nationella riktlinjer blir att det blir svårt att göra övergripande analyser av

en större mängd utredningar eftersom det blir för resurskrävande att läsa igenom alla olika sorters utredningar och försöka hitta all relevant information. Om arbetet med övergripande analyser skulle systematiseras och bedrivs kontinuerligt, skulle det bli möjligt att implementera och dra nytta av erfarenheter i flera olika steg och på olika samhällsnivåer. Ett arbete som med fördel bedrivs nationellt, för att underlätta för mindre räddningstjänster som har behov av informationen, men inte resurser för att analysera själva.

För att underlätta den typen av övergripande analyser bör ett nytt utredningsverktyg tas fram, som möjliggör för landets utredare att samla in likartad information som blir lättbearbetad. Det finns flertalet olika vägar att gå för att uppnå detta, men det förslås att titta på en metod som *säkerhetsfunktionsanalys*, där säkerhetsfunktionerna definieras i förväg. I rapporten förs ett resonemang om hur ett sådant verktyg skulle kunna användas för att både utreda och analysera bränder i flerbostadshus.

Genom att ta tillvara på utredningarnas resultat och analysera det på en nationell nivå och därefter sprida dessa erfarenheter till berörda aktörer, skulle fler bränder kunna förebyggas och i förlängningen spara både liv och reducera samhällets kostnader till följd av brand.

Viktor Riedel